

Leren van geschiedenis (4)

Discriminatie en gettovorming

Met het bezoek van president Santhoki aan Nederland zijn er weer veel ongewenste sentimenten losgemaakt doordat een groep protesteers bij zijn aankomst bij het Tropeninstituut in Amsterdam-Oost, hem onfatsoenlijk bejegende. Er werden scheldwoorden en verwensingen naar zijn hoofd geslingerd, die veruit ongepast waren. Dit terwijl Santhoki de Anton de Komlezing uitsprak bij het Koninklijk Instituut voor de Tropen, op een steenworp afstand van het Oosterpark waar het slavernijmonument van Erwin de Vries staat. Je hoeft het politiek gezien niet met een partij- of zijn leider eens te zijn, maar waar en hoe te protesteren, daar moet wel over worden nagedacht. De jaarlijkse lezing is steeds op uitnodiging, met als doel dat de spreker een verbindend gedachtegoed over het

beleid: iedereen kon er zich vestigen, waardoor er hier een diverse bevolking is ontstaan. Europeanen van allerlei nationaliteiten, zoals Engelsen, Duitsers en Franse Hugenoten. Maar ook Joden, die zich eerder in Brazilië hadden gevestigd en daar de suikerindustrie ontwikkelden. Met de overwinning van de Portugezen op de Hollanders, vluchtten zij voor religieuze vervolging naar Barbados, en van daaruit kwamen ze met de En-

fort, hoe duurder de huizen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de belastingen over de taxatiewaarden van de woningen, opgenomen in een lijst uit 1772. M.P. De Leon woonde aan de Waterkant, nummer 10 gezien van het Plein uit naar buiten. Zijn huis was f3000 waard. Verderop was de 'Portugese joodkerk' gevestigd, tegen f200. Daarnaast woonde Benjamin Robles de Medina, in een pand getaxeerd op f2160. Aan de 'Graavestraat' zien we de weduwe Jos. Ab. dela Parra (huys en kaamer) met een waarde van f200. Tussen de duurdere woningen stonden goedkopere panden. Een van f2.400 naast een van f360. Rijk en arm woonden dus naast elkaar, en daar waren niet echt regels voor ingesteld.

Was dan alles koek en ei tussen de verschillende etnische groepen? Natuurlijk niet, maar vrije mensen hadden veel rechten. In tegenstelling tot slaven, zoals we weten. Vrije gekleurden, maar ook Joden maakten aanspraak op veel voorzieningen. Beide groepen mochten echter geen hoge ambten bekleden. Dit was dan ook de reden waarom op Jodensavanne zij hun eigen bestuur vormden, met toestemming van het gouvernement. In de stad was dat een ander verhaal. Het is zelfs zo dat in het Hof van Raden van Politie en Criminele Justitie op 4 februari 1760 een voorstel werd besproken 'om de Joden en christenen, was het doenlijk met ter woon van elkander te separeren en een aparte woonwijk aan te wijzen.' Deze zaak is wederom besproken op 6 mei en 20 augustus van dat jaar. Volgens Wolbers (1861: 273) sprak het

Hof er zelfs in opvolgende jaren nog over en de directeuren waren er niet per se tegen, maar zij wilden wel dat de privileges die aan de Joden waren toegekend, geëerbiedigd bleven. Uiteindelijk is het voorstel om de groepen in aparte wijken onder te brengen, er nooit doorgekomen. Gettovorming heeft niet plaatsgehad in Paramaribo. Hier leven we als Surinamers samen!

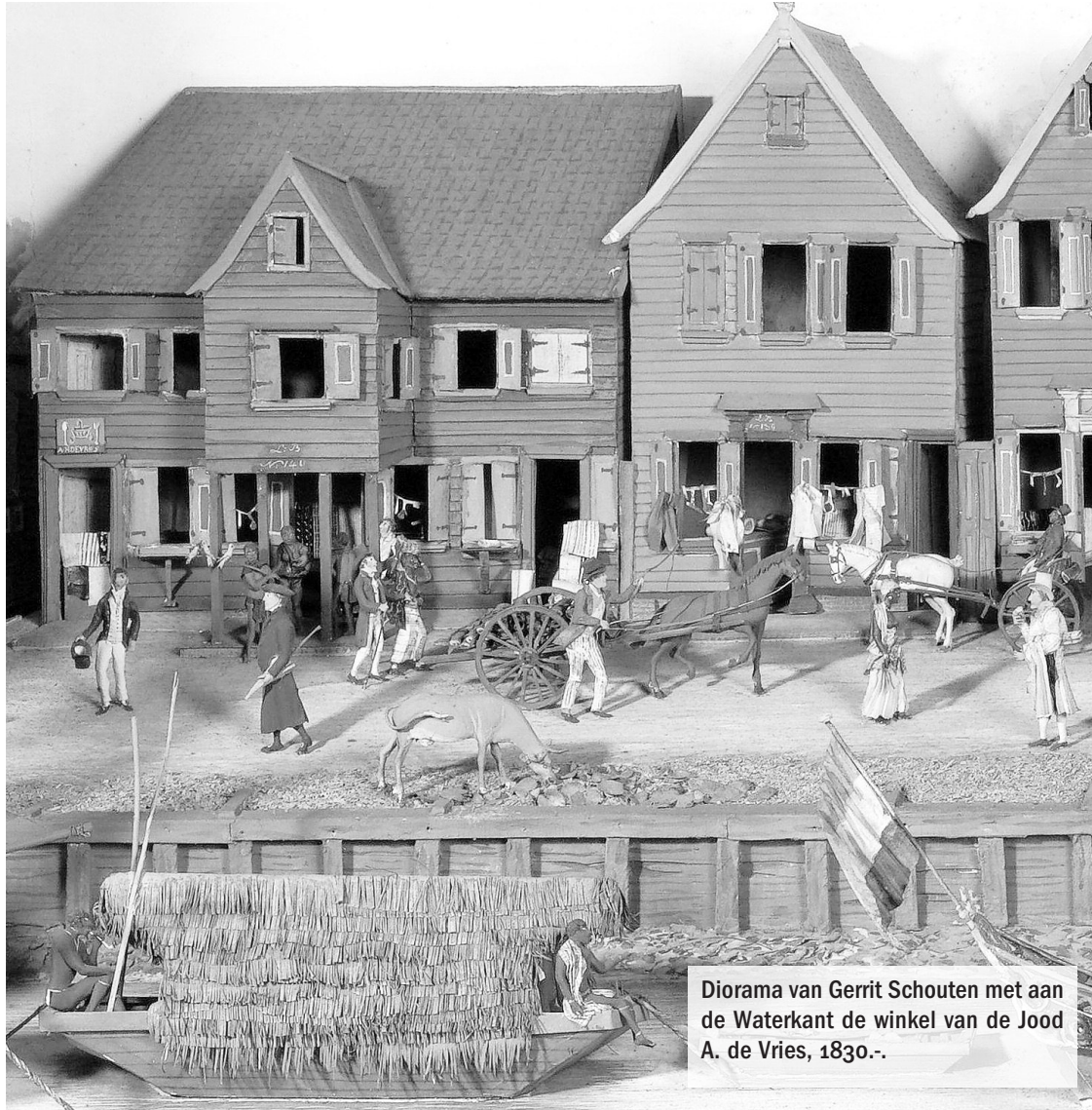
Hilde Neus

'De stad was niet echt ingedeeld naar klasse, behalve als we het misschien over de Waterkant of de Gravenstraat hebben.'

spraakgestoelte brengt. En de speech van Santhoki was dat, helemaal in de geest van 'Eenheid en verscheidenheid', aansluitend bij de filosofie van Anton de Kom. Deze verzetsheld heeft zich in Suriname ingezet voor de belangen van alle arbeiders, de reden waarom hij uit Suriname werd verbannen. In de Tweede Wereldoorlog maakte hij zich sterk voor de onderdrukten en werd in een gevangenkamp geïnterneerd waar hij aan ziekte is overleden, niet lang voor de bevrijding door de geallieerden. Daarom was de actie bij het KIT bijzonder ongepast. Herinneren we ons nog onze verontwaardiging over de opmerkingen van minister Blok die Suriname een 'failed state' noemde? Waar we in ieder geval niet in hadden gefaald, was het vreedzaam samenleven van verschillende etnische groepen. Suriname is daar al lang een goed voorbeeld van.

De kolonie Suriname had een bijzonder toelatings-

gelsen naar Suriname. Zij vestigden zich vooral rond Jodensavanne, waar een synagoge werd gebouwd en plantages werden aangelegd. Gedurende de achttiende eeuw verhuisden steeds meer joden naar Paramaribo, waar zij woningen kochten. Het mooie van deze urbane omgeving was, dat iedereen daar kon wonen. Ook gemiddelde slaven. De stad was niet echt ingedeeld naar klasse, behalve als we het misschien over de Waterkant of de Gravenstraat hebben. Hoe dichter bij het

Diorama van Gerrit Schouten met aan de Waterkant de winkel van de Jood A. de Vries, 1830.-

Aanpak armoede in Suriname

Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) in Nederland hanteert een algemene definitie voor armoede: "Mensen zijn arm wanneer ze gedurende langere tijd niet de middelen hebben voor de goederen en voorzieningen die in hun samenleving als minimaal noodzakelijk gelden. Armoede is te weinig financiële mogelijkheden hebben voor de minimaal noodzakelijke goederen en voorzieningen. Iemand is arm wanneer hij onvoldoende inkomen heeft voor bijvoorbeeld voeding of een goede woning." Het SCP gaat daarbij uit van een minimale levensstandaard, dus van beperkte uitgaven aan deze posten. Iemand is niet arm als hij voldoende inkomen heeft, maar dat aan iets anders uitgeeft. Hierbij kan gedacht worden aan alcohol, feesten, gokken en of roken. Armoede is er altijd geweest in Suriname terwijl zulks vaak werd verergerd door de koloniale machthebbers alsmede de eigen politici. Er zijn florerende economische tijden geweest en periodes met diepe dalen in de economie. Zo'n malaise dient zich nu weer aan: mensen hebben niet genoeg voeding om in hun levensonderhoud te voorzien, slechte- of geen behuizing, onvoldoende medische voorzieningen, weinig onderwijskansen, slecht geregeld openbaar vervoer, onvoldoende kleding, de koers van de vreemde valuta is vergeleken met twee jaar geleden bijna driemaal zo hoog geworden.

Het steekt de bevolking extra wanneer politici diverse hoge vergoedingen in totalen ontvangen achtereenvolgens na ambtenaar, minister, parlementariër of zelfs (vice)president te zijn geweest. Dit laatste beroep kan men uitoefenen zonder gescreend te worden op een onberispelijk verleden. Zodoende kunnen zelfs criminelen het ambt van president vervullen! Voor ministers geldt een andere regeling: zij worden door de procureur-generaal wel gecontroleerd op een smetteloos verleden.

Overigens, ook DNA-leden worden niet op een ongekreukt verleden onderzocht door het Openbaar Ministerie. Het is daarom curieus dat de president van Suriname wordt overwerldigd met de aanspreekvorm "excellentie", wellicht om zijn status te verhogen terwijl uit de tabel met titulatuur (Google) blijkt dat de laatste jaren deze veranderende en oubollige aanspreking eveneens voor ambassadeurs en ministers geldt.

Het wordt hoog tijd dat wij onze politici stimuleren de heersende armoede te bestrijden dan ze aan te spreken met vormen die uit de tijd zijn geraakt en eveneens het gevoel kunnen geven dat zij verheven zijn boven de kiezers die deze publieke functies mogelijk hebben gemaakt. Ik stel dit omdat ik merk dat bepaalde politici het nodig vinden gebruik te maken van dure vervoersmiddelen om in colonne te rijden en daarbij het oog verliezen voor de medemenselijkheid wanneer voorrang gegeven moet worden (desnoods uit fatsoen) aan ambulances met loeiende sirenes. Dit asociale gedrag zou je kunnen categoriseren tot de groep: geestelijke armoede.

Evenwel is de fysieke vorm van armoede direct voelbaar: hongerijsden alsmede geen goede huisvesting hebben is geen pretje. Wellicht bedoelde een bepaalde politicus met "wo set'en" het accommoderen van zijn eigen familie en vrienden. Het steekt mij enorm dat mensen die vroeger heel arm zijn geweest, nu gestoken in pak of andere luxe kleding, sommige politici zo welgevallig zijn terwijl de verpaupering in het land steeds toeneemt net een repeterende breuk. Heel vaak wordt aan de voorganger de schuld gegeven en tot op zekere hoogte is dat wel het geval, maar het potverteren met de schaarse middelen gaat nog steeds door. Daarom complimenteer ik de minister van Financiën en Planning Zijne Excellentie, Armand Achaibersing, dat hij niet met de meute is vertrokken naar Nederland voor een werkbezoek. De onkosten die daarmee samenhangen, zijn in ieder geval bespaard gebleven om de behoeftigen tegemoet te komen en mijns inziens heeft hij daarmee insgelijks zijn solidariteit getoond met velen die nu in grote nood leven.

Het gaat mijn verstand te boven dat een minister het klaarspeelt om in een bepaalde periode voor meer dan één miljoen Amerikaanse dollar te bellen terwijl deze regering iets meer dan één jaar aan de macht is: "Wil deze regering alleen maar mooie woorden horen?"

Het valt mij ook op dat wanneer bepaalde scribenten van hun democratisch recht gebruik maken om de vinger op de wond te leggen, bepaalde mediacommissies (vaak anoniem) impulsief met commentaar komen, daarbij uit het oog verliezend dat het rommelt in de eigen politieke organisatie: waarom is de politiek leider en de partijleider

nog steeds dezelfde persoon bij bijna alle politieke partijen in Suriname? En wat is de reden dat de democratische bestuursverkiezingen worden uitgesteld bij sommige politieke partijen en het congres volledig buiten spel is gezet?

Al deze zaken maken dienovereenkomstig - net een web - deel uit dat de wantoestanden die de armoede stimuleren en niet worden aangepakt: de storm van kritiek heeft toch geen impact omdat politici van de meeste politieke partijen zich in de eigen partij als zodanig hebben ingedekt dat slechte ernstige maatschappelijke onlusten hen naar huis kunnen sturen. Uit eigen beweging zullen zij dat nooit doen omdat de ethiek hiertoe ontbreekt dus: "Verbeter de wereld, begin bij jezelf".

Door al deze omstandigheden in Suriname is het heel moeilijk geworden om de armoede gericht aan te pakken. Het één hangt samen met het andere! Dat bijvoorbeeld het IMF (Internationaal Monetair Fonds) strenge eisen stelt, is opportuun. Immers, het geleende geld dat de bevolking dient toe te komen, moet door de opgang gebrachte ontwikkeling terugbetaald worden.

Ik ben van mening dat wij onze politici te veel vertrouwen, waardoor zij daar op grote schaal misbruik van maken. Er moet veel meer bezuinigd worden om de armoede aan te pakken: politici moeten het goede voorbeeld geven door bij zichzelf te beginnen en geen drogredenen verzinnen om zulks niet te doen. Er kan bezuinigd worden door onder meer het aanpakken van nepotisme en fraude vooral binnen de eigen geleerden, (massale) buitenlandse reizen verminderen, strenger doorlichten van de parastatale instellingen, energie, onkostenvergoedingen alsmede sobere vervoersmiddelen. Bovendien moet er zo snel mogelijk een wet Openbaarheid van Bestuur afgekondigd worden zodat de overheid beter gecontroleerd kan worden. Deze zaken waren vóór de verkiezingen in 2020 beloofd door de huidige regering maar zijn nog steeds niet in orde gemaakt. Al met al zullen de genomen maatregelen erin moeten resulteren dat vooral het arme deel van de bevolking het beter krijgt. Jammer genoeg blijft het nog steeds bij voornemens en mooie praatjes terwijl veelal daden ontbreken.-

Robby Roelplal

DISCLAIMER

De redactie van DWT Publishing NV stelt lezers in de gelegenheid stukken in te zenden ter publicatie. In principe worden alle ingezonden artikelen opgenomen, tenzij de inhoud schadelijk, kwetsend of beledigend is voor derden. Stukken die geplaatst worden komen niet noodzakelijkerwijs overeen met de mening van DWT Publishing NV. De redactie behoudt zich het recht voor om stukken niet te plaatsen, of in te korten of te redigeren zonder dat die uit hun context worden gehaald.